

خٲوك ٲر حقه دي؟

ترتيب: ینبع اسلامي مرکز
ژباړه: انجنیر حفیظ الله سادات

Ketabton.com

پېژندنه

په نړۍ کې له ډېرو دینونو او مذهبونو پیروي کېږي. او هر یو له مور ادعا کوو هغه څه چې مور یې پیروي کوو په حقه دي. مگر څوک په رښتیا هم پر حقه دي؟ په لمړي سر کې پدې کتاب کې داسې فرض کېږي چې مور ټول په غلطه او ناحقه یو. هر څه له ابتدا پیل کېږي، زموږ پنځه گوني حواس، او په کرار کرار او بېطرفه بڼه مخ ته ځو تر څو د کتاب تر آخره دغه سوال ته ځواب پیدا کړو. هیله مو داده چې سمدستي د کتاب آخري برخې یا پایلې ته مه ځئ مگر د کتاب ټولې برخې تعقیب کړئ تر څو پایلې ته ورسېږئ. کوشش مو کړی د دې کتاب ټول مباحث تر وروستي حده په بشپړه توګه بېطرفه وي، په همدې بڼه له خپلو درنو لوستونکو هم تمه لرو د لوستلو پر وخت یې پوره بېطرفي وساتي. تاسو ته به د دې کتاب د پایلې سره قناعت حاصل شي یا هم ممکن هېڅ قناعت ونه کړئ مگر مور مطمئن یوو د دې کتاب له لوستلو به خوند واخلي.

څوک پر حقه دي؟

له کوم دین پیروي وکړم او څنګه پوی شم چې دا دین پر حقه دین دی؟ د دې سوال د ځوابولو لپاره راځئ یوې مشترکې نکتې ته راشو. دا مشترکه نکته داده چې فرض کړو مور ټول په غلطه یوو او د حق په لټه کې یوو. حقیقت ډېری وخت زموږ د تمثیلونو او مثالونو قرباني وي. هر څوک دا ادعا لري چې دا د دوی الګو او ذهني ماډل پر بنسټ دی. پرهمدې اساس، زیاتره لیکني او مباحثې د هغه حقیقت پر بنسټ دي چې یو څوک یې ادعا کوي. پدې کوچني ټولګه کې به مور د حقیقت د موندنې په موخه قدم په قدم مخې ته ولاړ شو. که داسې فرض کړو چې مور دواړه په ناحقه یوو او اړتیا لرو چې د حقیقت پلټنه وکړو، نور اړخې له ځانه یې وپوښتو چې څرنگه د حقیقت لټه کولای شو؟ که چېرته حقیقت مو

وروستی مقصد وي، نو مور یوې سمې لارې ته اړتیا لرو ترڅو مور هلته ورسوي. او ددې لپاره چې سمه لاره پیدا کړو، اړتیا لرو پوی شو چې څرنګه یې لته کولای شو؟ یوه اساسي لاره چې ټول مخلوقات یې د یو شي د پیدا کولو لپاره کاروي داده چې خپل پنځه ګوني حواس په کار واچوو. پدې مرحله کې به خپل عقل او فکر و نه کاروو! راځئ وګورو، واورو، حس کړو، بوی کړو او یا هم خوند وڅکوو.

- راځئ آسمان، ځمکې، خپلو ځانونو، زمور شاوخوا مخلوقاتو او نورو ته وګورو.
- راځئ د مرغانو آوازونه، د بادونو کښهاری، د اوبو شرار او نور واورو.
- راځئ یخني، ګرمي، درد، خوشحالي او نور حس کړو.
- راځئ گلان او عطرونه بوی کړو.
- راځئ د بېلا بېلو خوړو، مېوو، سبزیجاتو، خوړو او ترڅو خوند وڅکوو.

بالاخره، زمور شاوخوا په میلیونونه داسې شیان شته چې مور یې د پېژندلو لپاره خپل حواس کارولی شو. دا شیان همداسې پیدا شوي دي لکه مور چې پیدا شوي یوو، یوازینی فرق یې دادی چې دغه شیان زمور لپاره پیدا شوي دي او مور ترې ګټه اخلو. اوس چې ټول حواس مو وکارول، راځئ اوس دا هم ومنو یا داسې فرض کړو چې مور په خپلو حواسو هېڅ کنترول نه لرو او بدون لدې چې حتی په اړه یې فکر وکړو په طبعي ډول یې کاروو. راځئ دا هم ومنو چې زمور شاوخوا ځینې داسې خلک هم شته چې ددې حواسو له جملې ځینې نه لري او همدا هیله لري چې کاشکې درلودلای یې. راځئ دا هم ومنو چې د دې حواسو په درلودلو کې مور هېڅ واک نه درلود او په همدې بڼه پیدا شوي یوو. بالاخره، راځئ په ټولیزه بڼه دا ومنو چې مور د هر هغه چا چې دا حواس یې راکړي شکرګزار یو او قدردانی یې کوو. مننه.

د ټولو مخلوقاتو له جملې مور ته عقل راکړل شو ترڅو فکر وکړو. اوس نور راځئ د نورو ټولو مخلوقاتو څخه یو قدم لوړ ولاړ شو او له خپل عقل او فکر څخه

کار واخلو. رايي فکر وکړو چې ولې راته دا حواس راکړل شول؟ د دې پوښتني لپاره له دغه دوه عمومي ځوابونو څخه يو خامخا درلودلای شو: (۱) تر څو د ژوند په چارو کې راسره مرسته وکړي. (۲) يو مهم مقصد او هدف شته چې مور يې په اړه نه پويږو. فکر کوم د لمړي ځواب د سم والي سره به په اسانۍ موافق وو. مگر آيا يوازيني سم ځواب همدا دی؟ زه ادعا کوم چې نه. مور ته دا حواس د دې لپاره راکړل شوي چې په مرسته يې يو ټاکل شوی ماموریت ترسره کړو. رايي لمړی د دې ماموریت په اړه فکر و نه کړو.

پر هغه څه چې مور بايد پدې مرحله کې پرې توافق وکړو دا دی چې هر څومره چې مور د يوې راکړل شوې منبع څخه استفاده وکړو په هماغه اندازه به مو په ښه شکل مصرف کړې وي. د مثال په توګه، هر څومره چې مور وکولای شو په يوه دقيقه کې يو څه ترلاسه کړو په هماغه اندازه به مو هغه يوه دقيقه ښه مصرف کړې وي. موافق ياست؟ بل توافق چې پدې مرحله کې يې بايد ترلاسه کړو دادی چې که چېرې يوه منبع د يوې مشخصې دندې يا هدف لپاره ډيزاين شوې وي، نو مور اړتيا لرو چې ياده منبع د ټاکل شوي هدف د ترلاسه کولو لپاره وکاروو. که داسې ونه کړو نو منبع مو ضايع کړې ده. د مثال په ډول، که چېرته پورتنۍ يوه دقيقه د يو کار لپاره ټاکل شوې وي، مور يې بايد د کورنۍ لپاره و نه کاروو. اگر که مور په ياده دقيقه کې د کورنۍ لپاره ډېر څه ترلاسه کولای شو، مور اصلاً ياده دقيقه ضايع کوو ځکه مور يې د هغه څه لپاره کاروو د کوم څه لپاره چې اصلاً نده ځانګړې شوې. په همدې ترتيب، زموږ د پنځه گونو حواسو سره هم بايد ورته چلند وشي او د هغه څه لپاره وکارول شي د کوم څه لپاره چې ډيزاين شوي دي او دوهمه دا چې کوشش وشي هر څومره ټاکل شوي اهداف چې ترلاسه کېدای شي ترلاسه کړل شي. ځنګه پوی شو چې زموږ حواس د څه لپاره ډيزاين شوي دي؟ د دې کار لپاره يوازینی لاره داده چې د هغه چا څخه پوښتنه وکړو کوم چا چې ياد حواس ډيزاين کړي دي. مور نه غواړو چې له بل

چا څخه يې په اړه پوښتنه وکړو هغه که هر بل څوک وي. زموږ د حواسو ډيزاين کوونکي موږ ته خپل کتاب رالېږلی او سپارښتنه يې کړې چې د هغه مطابق ژوند وکړو. هر کله چې موږ له دغه کتاب څخه لرې کېږو، په حقيقت کې موږ د کتاب د رالېږونکي قوانين ماتوو. نور اړخې بېرته د هغه کتاب ته ور وگرځو او هغه پوښتنه چې د همدغه پاراگراف په سر کې پوښتل شوې يو ځل بيا مطرح کړو.

مگر کوم کتاب ته رجوع وکړو، تورات، انجيل او که قرآن؟ هر يو به ادعا کوي چې د دوی کتاب حقيقي کتاب دی. مگر موږ نه غواړو چې بحث مو همدلته پای ته ورسوو يا هم بل لوري ته ولاړ شو. کله هم نه. ښه خبر دا دی چې درې واړه (تورات، انجيل او قرآن) د خدای کتابونه دي. موږ به د دوی له منځ څخه وروستی يو (قرآن) چې بشريت ته رالېږل شوی دی غوره کړو ځکه دا ټول هغه څه چې لدې مخکې کتابونو کې نازل شوي دي تائيدوي او تاسو يې په لاندې آيت کې لېدلای شئ:

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ

﴿آل عمران: ۳﴾

ژباړه: پرحقه يې پر تا داسې کتاب نازل کړی چې د مخکنيو تصديقونکی دی، او تورات او انجيل يې هم نازل کړي دي.

راځئ قرآن بشريت ته د خدای د ورکړل شوي لارښود په حيث وکاروو او د دې پوښتنې لپاره چې؛ زموږ حواس د څه لپاره ډيزاين شوي دي؟ ځواب پيدا کړو.

الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمايي:

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿النحل: ۷۸﴾

ژباړه: او الله تاسو د خپلو ميندو له گډيو په داسې حال كې راووبستئ چې په هېڅ هم نه پويديئ او هغه تاسو ته غوړونه، سترگې او زړونه دركړل چې شكر وباسئ. دا آيت په ښكاره بڼه دا په ډاگه كوي چې مور ته د لېدلو او اورېدلو حسونه راكړل شوي دي او مور بايد شكر كوونكي واوسو.

الله ﷻ همدارنگه په قرانكريم كې فرمايي:

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

﴿المؤمنون: ٧٨﴾

ژباړه: او دی هماغه ذات دی چې تاسو ته یې غوړونه، سترگې او زړونه پیدا کړي، خو تاسو ډېر لږ شكر وباسئ.

او همداسې فرمايي:

وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿السجدة: ٩﴾

ژباړه: او تاسې ته یې د اورېدو، لیدو (قوتونه) او (فکر کولو) زړونه درکړل (خو) تاسو ډېر لږ شكر باسئ.

لاندې آیت ته هم پام وکړئ:

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

﴿الملك: ٢٣﴾

ژباړه: ووايه؛ هماغه (الله) دی چې تاسې یې پیدا کړئ، غوړونه، سترگې او زړونه یې درته جوړ کړل خو تاسې لږ شكر باسئ.

دغه درى آياتونه دا حقيقت په گوته کوي چې الله ﷻ انسانانو ته د ليدلو او اورېدلو حواس ورکړي مگر ډېر کم خلک شکر ايستونکي دي. له پورتيڼو څلورو اياتونو څخه دا نتيجه ترلاسه کولای شو چې مور ته دا حواس د دې لپاره راکړل شوي ترڅو د هغه چا څخه چې د احواس يې مور ته راکړي شکر ايستونکي واوسو. فکر کوم دا نتيجه به خورا ساده او آسانه وي او هر چا ته به د منلو وړ وي ځکه دا د هغه څه تاييد کوي چې مور له ماشومتوب څخه زده کړي دي او هغه دا چې له هر هغه چا څخه مننه وکړو چې مور ته يو څه راکوي يا له مور سره مرسته کوي. راځئ بېرته قرآن ته وگرځو او د دې په اړه چې څرنگه له هغه چا څخه چې مور ته يې دا حواس راکړي مننه وکړو. الله ﷻ په قرآن کریم کې وايي:

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ

﴿الزمر: ۷﴾

ژباړه: که تاسو کفر وکړئ نو الله يقيناً له تاسې بې پروا دی او هغه خپلو بندگانو ته کفر نه خوښوي او که شکر وکړئ نو دا درته خوښوي.

الله ﷻ همدارنگه زياتوي:

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

﴿يوسف: ۳۸﴾

ژباړه: او ما د خپلو پلرونو ابراهيم، اسحاق او يعقوب ددين متابعت کړې، مور ته نه ښايي چې الله سره کوم شى شريك وگڼو دا پر مور او نورو (ټولو) خلکو د الله يو فضل دی خو زياتره خلک شکر نه باسي.

په همدې اساس، د منډې کولو لمړۍ بڼه عقیده درلودل دي. کله چې مور د هغه (الله ﷻ) له موجودیت څخه انکار وکړو، دا پدې معنی ده چې مور د هغه شکر نه دی ادا کړی او له هغه څخه مو د هغه څه لپاره چې مور ته یې راکړي مننه نه ده کړې. کله چې مور له هغه سره داسې یو څوک شریک نيسو چې مور ته یې څه نه وي راکړي یا یې نه شي راکولی، نو مور یقینا په ښه ډول ترې مننه نده کړې. ساده به یې ووايو، الله ﷻ یوازینی ذات دی چې د ټولو هغه څه لپاره چې مور ته یې راکړي ترې مننه وکړو. یو له دغو شیانو څخه پنځه گوني حواس دي چې مور یې په نشتون کې ژوند نه شو کولای. اوس پوی شوو چې ولې دېرو کمو خلکو شکر ادا کړ او د نعمتونو په پار یې مننه وکړه. په حقیقت کې هغه مننه کول چې الله ﷻ یې له مور څخه غواړي تنها دا کلمه نه ده چې (مننه کوم) او بس. هغه په اصل کې د دې څخه د ډېر څه غوښتنه کوي. الله ﷻ له مور څخه غواړي چې تنها پرهغه ایمان ولرو. آیا دا ټول هغه څه دي چې الله ﷻ یې له مور څخه غواړي؟ ممکن داسې نه وي. رځی په دې اړه لاندې قرآني آیت ته پام وکړو:

إِعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ﴿١٣﴾

ژباړه: اې د داود کورنۍ (ددې) شکرانې دپاره (نېک) عمل کوئ او زما بندگانو کې لږ شکر وپستونکي دي.

ښه نو، وروسته د ایمان راوړلو څخه عمل مهم دی. مگر دا عمل څه دی؟ مور نه پوهېږو مگر رځی پیدا یې کړو. یوه غوره لاره چې ددې پوښتنې لپاره ځواب پیدا کړو داده چې هغه کسان پیدا کړو چې په ښه توګه یې د الله ﷻ شکر ادا کړی او وگورو چې دوی د کومو اعمالو په سبب الله ﷻ ته نږدې وو.

الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِّأَنْعَمِهِ ۗ
أَجْتَبَاهُ وَهَدَيْنَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿النحل: ١٢٠-١٢١﴾

ژباړه: بې شکه چې ابراهيم (په يوازې ځان لکه) يو امت ؤ، الله ته غاړه اېښودونکی حق پلوی (سړی) ؤ او (هېڅکله) له مشرکانو څخه نه ؤ (١٢٠) دهغه د نعمتونو شکر وېستونکی ؤ، الله هغه غوره او سمې لارې ته وربرابري کړ.

الله ﷻ همدارنگه زياتوي:

دُرِّيَّةً مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۗ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿الاسرا: ٣﴾

ژباړه: د نوح اولاد مو په کښتۍ کې سپاره کړل او دوی د شکر ايستونکو له ډلې څخه وو.

په همدې اساس، نوح او ابراهيم له هغو کسانو څخه وو چې په ښه توگه يې د الله ﷻ شکر ادا کړی و او له هغه څخه يې مننه کړې ده. بناً، مور بايد د دوی پر پل قدم کېږدو او هغه څه چې دوی يې زموږ لپاره بيانوي په دقت واورو تر څو مور هم د دوی په شان شوو. راځئ اوس په دقت سره ابراهيم ته غور شوو چې زموږ لپاره څه لارښوونې لري. الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۗ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن دُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۗ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۗ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبْ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ ۖ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُ ۗ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۗ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ ۖ

أَسْلِمَ ۖ قَالَ أَسَلِمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ يٰبَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ ءَابَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۗ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۗ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾ وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ تَهْتَدُوا ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۗ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَيْ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾ فَإِن ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنْتُمْ بِهِ ۖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۗ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقِي ۗ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ ۗ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۗ وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَنحَاجُونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلِنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ ۗ قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ ۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۗ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۗ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ.

﴿البقره: ١٢٧-١٤٧﴾

ژباړه: او کله چې ابراهيم او اسماعيل ددې کور بنيادونه جگول (او ويل يې) اى زموږ ربه له موږه يې قبول کړه بې شکه همدا ته پوى اورېدونکى يې (١٢٧) اى زموږ ربه موږ دواړه درته تابع وگرځوه او له اولادې مو هم تاته يو تابعدار ولس، او زموږ (دحج او نور ديني) احکام راوېشيه، او توبه مو قبوله کړه، بې شکه همدا ته مهربان ښه توبه قبلونکى يې (١٢٨) زموږ ربه! او دوى ته، خپله دوى نه يو داسې رسول ولېږه چې ستا ايتونه پرې لولي، کتاب او دينى پويه ورښيي او روزنه

پي کوي بي شکه همدا ته څيرک عزتمن پي (۱۲۹) او څوک به د ابراهيم له دينه مخ واري پرته له هغه چې خپل ځان پي پاگل جوړ کړی وي؟ او رښتيا ده چې هغه مو په دنيا کی غوره کړی او په آخرت کې به حتماً له صالحانو وي (۱۳۰) کله چې هغه ته پي خپل رب وويل: تسليم شه! وپلې د مخلوقاتو رب ته تسليم شوی يم (۱۳۱) او په همدی (دين) باندی ابراهيم هم خپلو زامنو ته وصيت کړی ؤ او يعقوب هم (چې) اې زامنو! دا دين الله درته غوره کړی نو مه مرئ مگر دا چې تاسې مسلمانان وئ (۱۳۲) ايا تاسو هغه مهال حاضر وئ چې يعقوب ته مرگ راورسېد او خپلو زامنو ته پي وويل: له ما وروسته به څه شی نمانځي؟ دوی وويل ستا معبود او ستا د پلار نيکه ابراهيم، اسماعيل او اسحاق معبود، هماغه يوازينی معبود، او مور ورته تسليم يوو (۱۳۳) دا خو يو تېر شوی ولس دی، هغوی ته د هغه عمل بدله ده چې کړي پي دي او تاسوته د هغه چې کړي مو دي او څه چې هغوی کول تاسونه ترې پوښتل کيږئ (۱۳۴) او ويل پي: يا يهود شئ يا نصارا، نو سمه لار به موئي! ورته وايه نه بلکې د ابراهيم دين چې حق پالی ؤ او له مشرکانو څخه نه ؤ (۱۳۵) داسې وواپئ چې په الله مو ايمان راوړی او څه چې مور ته نازل شوی او ابراهيم، اسماعيل، اسحاق، يعقوب او اولادې نه پي نازل شوي او په هغه چې موسی، عیسی او نورو انبياؤ ته دخپل رب له خوا ورکړی شوي دي په دوی يوه کې هم بېلتون نه کوو او مور هغه ته غاړه اېښودونکي يوو (۱۳۶) نو که داسې ايمان پي راوړو لکه چې تاسو پری راوړی نو په سمه لار شول او که مخ پي وگرځولو نو حتماً دوی په مخالفت کې دي چې زر به الله د دوی په مقابل کې تاته کفايت وکړي او هغه ښه پوی اورېدونکی دی (۱۳۷) (او داسی هم وواپئ) الهي رنگ (مومنی) او څوک به الله نه ښه وي په رنگ کې او مور دهغه عبادت کونکي يوو (۱۳۸) ورته ووايه! ايا په الله کې راسره ناندری ووهي؟ حال داچې هغه زمور او ستاسو (دواړو) خدای دی او مور ته خپل عمل دی او تاسوته خپل عمل او مور هغه ته مخلصان يوو (۱۳۹) او که

تاسو دا وائی چې بی شکه ابراهیم، اسماعیل، اسحاق، یعقوب او اولاده یې یهودیان او نصارا ؤ، ورته ووايه! ایا تاسو ښه پوهېږئ که الله؟ او له هغه به لا ستر ظالم څوک وي چې د الله له لوري کومه شاهدي ورسره پته کړي او الله خو له هغه څه چې تاسو یې کوئ، غافل نه دی (۱۴۰) دا هم یو ولس ؤ چې تېر شوی دی، هغوی لره به هغه (بدله) وي چې کړي یې دي او تاسو لره به دهغه بدله چې کړي مو دي او هغوی چې څه کول تاسو نه ترې پوښتل کېږئ. (۱۴۱)

له دې اوږد بحث څخه دا نتیجه اخیستل کېږي چې ابراهیم علیه سلام یو مسلمان و او خپلو اولادونو ته یې هم دا توصیه کړې چې مسلمان وي. پر همدې اساس، د شکر ادا کولو هغه عمل چې مور ټول یې باید ترسره کړو دا دی چې د اسلام لارښوونې تعقیب کړو او هغه څه چې مور ته درس راکوي زده کړو. کله چې مور دا کار ترسره کړو مور د هغو کسانو له ډلې حسابیږو چې شکر ادا کوي او ریښتیني مسلمانان دي. راځئ اوس نوح علیه سلام ته غور شوو.

الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ- يَنْقُومِ- إِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذَكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجِرْتُمْ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأَمْرٌ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢-٧١﴾ يونس:

ژباړه: او د نوح خبر پرې ولوله! کله یې چې خپل قوم ته وویل: ای زما قومه! که په تاسو کې زما اوسېدل او د الله په آیتونو سره نصیحت درته کول، پر تاسو درانه او سخت شوي وي نو ما خو په الله بروسه کړې، او تاسو هم خپل کار او شریکان راغونډ کړئ، بیا دې خپل دغه کار له تاسو پټ نه وي بیا چې هر څنګه ضرر وي، ماته یې راورسوی او (هیڅ) مهلت مه راکوئ (۷۱) نو که تاسو مخ وګرځولو

نو ما هم څه اجر نه و درنه غوښتی، زما اجر له الله پرته په بل چا نه دی او ماته امر شوی چې زه په خپله له مسلمانانو څخه واوسم (۷۲).

نو نوح علیه سلام هم یو مسلمان دی او خپلو خلکو ته یې هم لارښوونه کړې چې مسلمانان شي. مطلب اوس روښانه کېږي. رايي پر هغه څه چې له شروع څخه مو پرې بحث کړی یوه کتنه وکړو. مور ته د یو هدف لپاره پنځه حواس راکړل شوي دي. مور پر دې پوی شوو چې ددې هدف مقصد دادی چې مور یې له هغه چا څخه شکرانه ادا کړو چا چې مور ته دغه حواس راکړي. مور وروسته دا هم پیدا کړل چې مننه کول یا شکرانه ادا کول تنها په ژبه د کلماتو بیانول ندي، بلکې باید عقیده ولرو او اعمال ترسره کړو. وروسته مور هڅه وکړه پوی شوو چې څنگه ایمان ولرو او کوم اعمال ترسره کړو. د دې لپاره غوره لار دا وه چې هغه کسان وپېژنو چې په واقعي مانا یې د الله ﷻ شکر ادا کړی او ایمان یې راوړی او هغه اعمال ترسره کړو چې دوی ته د الله ﷻ له لوري په گوته شوي او په ورین تندي یې ترسره کوي. زموږ لپاره دوه غوره مثالونه د ابراهیم او نوح علیهم سلام وو. مور دوی ته غوږ ونيو او دا راته ښکاره شوه چې دوی په یوه الله ﷻ باور لري او مور ته هم دا لارښوونه کوي چې مسلمانان واوسو. دوی همدارنگه مور وپوښلې یوو چې که ایمان را نه وړو د کفرانو له ډلې به شمېرل کېږو او د دوزخ اور ته به ځو.

اوس نو انتخاب له مور سره دی!

له توجو مو مننه، هیله ده بحث مو خوښ شوی وي.

پای

میزان-۱۴۰۲
کابل-افغانستان

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**